

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การสื่อสารของทหารในโครงการฝึกอบรมเพื่อฟื้นฟูเยาวชนผู้ติดยาเสพติด” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ กลยุทธ์การสื่อสารของทหารที่มีบทบาทเป็นทั้งวิทยากร ครูฝึก และผู้ดูแลในการฝึกอบรมในโครงการฝึกอบรมบำบัดฟื้นฟู “เดือนเพ็ญพัฒนาเยาวชน” ว่ามีวิธีการอย่างไรในการบำบัดฟื้นฟูเยาวชนผู้เข้ารับการอบรมซึ่งเป็นผู้ต้องขังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายและจิตใจไปในทางที่ดีขึ้น แข็งแกร่งขึ้น อีกทั้งมีอิทธิพลในการสร้างจิตสำนึกแก่เยาวชนในการป้องกันและปกป้องตนเองและคนรอบข้างให้เลิกเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเด็ดขาด

โดยการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ในเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงลึก (In depth) ที่จะมุ่งแสวงหาข้อเท็จจริงตามปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในการฝึกอบรมเพื่อบำบัดฟื้นฟูเยาวชนให้เลิกเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อให้เกิดความเข้าใจและวิเคราะห์เหตุการณ์ได้อย่างครบถ้วน ชัดเจน ถูกต้องเหมาะสม

ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 กลุ่มคือ ทหารชุดฝึกอบรม จำนวน 23 นาย และเยาวชนผู้ติดยาเสพติดที่เข้าร่วมโครงการ โดยเป็นเยาวชนในโครงการรุ่นที่ 2, 3 และ 4

กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยกำหนดขอบเขตดังนี้

1. **กลุ่มแรก** คือ ทหารชุดฝึกอบรม ได้แก่ บก.ฝึกฯ และส่วนฝึก/ปกครอง จำนวน 8 นาย โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

- เป็นผู้ควบคุม วางแผน และบริหารจัดการยุทธวิธีการฝึกอบรม ได้แก่ หัวหน้าชุดฝึก รองหัวหน้าชุดฝึก
- เป็นผู้ฝึกอบรม ปกครองและดูแลในด้านต่าง ๆ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่ หัวหน้าครูฝึก ครูฝึก ครูวิทยากร ผู้ดูแล

2. **กลุ่มสอง** คือ เยาวชนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อบำบัดฟื้นฟูในโครงการฯ จำนวน 25 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งมีคุณลักษณะ ดังนี้

- ได้เข้าร่วมการฝึกตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการฝึกอบรม
- สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี
- เป็นผู้ที่มีสมาธิและให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เจาะลึก

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การสื่อสารของทหารในโครงการฝึกอบรมเพื่อฟื้นฟูเยาวชนผู้ติดยาเสพติด” มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมบำบัดฟื้นฟู “เดือนเพ็ญพัฒนาเยาวชน” โดยศึกษาจากเอกสารและเข้าไปสังเกตการณ์ในโครงการฯ รุ่นที่ 1-2 ในช่วงวันที่ 4-19 มิถุนายน 2544 และช่วงวันที่ 2-17 กรกฎาคม 2544 และการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการฯ
2. เริ่มทบทวนแนวคิด และทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่ผ่านมา ที่ศึกษาในเรื่องของกลยุทธ์การสื่อสาร เรื่องยาเสพติด เรื่องที่เกี่ยวกับเยาวชนในสถานพินิจฯ เป็นต้น เพื่อใช้เป็นกรอบในการเข้าไปศึกษาข้อมูลในภาคสนามอย่างจริงจังอีกครั้ง
3. เตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการออกสังเกตการณ์ภาคสนาม โดยสร้างสมมติฐานชั่วคราวในการลงสนามในโครงการฯ รุ่นที่ 3 ในช่วงวันที่ 23 กรกฎาคม – 6 สิงหาคม 2544 เพื่อเริ่มเก็บข้อมูลอีกครั้ง ได้แก่ กล้องถ่ายรูป สมุดจดบันทึก เทปบันทึกเสียง แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้น เป็นต้น
4. เตรียมคำถามซึ่งใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก และคำถามในการสัมภาษณ์เจาะลึก เยาวชน ซึ่งได้รับการปรับแก้และผ่านการพิจารณาของอาจารย์ที่ปรึกษาและได้รับพิจารณาอนุมัติหัวข้อจากคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในวันที่ 1 สิงหาคม 2544
5. ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก และสัมภาษณ์เจาะลึกผู้เข้ารับการฝึก ถึงกลยุทธ์การสื่อสารด้านต่าง ๆ ที่ทหารใช้ ในการฝึกอบรม ตั้งแต่วันที่ 6 สิงหาคม 2544 จนทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มได้ครบถ้วนในวันที่ 17 กันยายน 2544

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยอาศัยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยให้ได้มากที่สุดดังนี้

1. การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) การสัมภาษณ์เจาะลึกนี้ทำการสัมภาษณ์ในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม คือ ทหารชุดฝึก ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก และ อีกกลุ่มคือ เยาวชนผู้เข้ารับการฝึก ผู้วิจัยใช้วิธีการนี้เพื่อต้องการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นที่จะศึกษา คือ กลยุทธ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารของทหาร ไปยังผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยใช้การตั้งคำถามด้วยวิธีการแบบหยั่งลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลและคำตอบที่ถูกต้องตรงประเด็นมากที่สุด โดยทำการสัมภาษณ์บุคคลที่เป็น Key Informants ดังนี้

1) พ.อ. สุระพล อยู่ดี	หน.ชุดฝึกฯ	(สัมภาษณ์วันที่ 6 กันยายน 2544)
2) พ.ท. สุณีย์ อมรจรรยาพันธ์	รองหน.ชุดฝึกฯ	(สัมภาษณ์วันที่ 16 สิงหาคม 2544)
3) พ.ต. สมบัติ รุ่งอินทร์	ผบ.ร้อย 1	(สัมภาษณ์วันที่ 6 สิงหาคม 2544)
4) พ.ต. ดำรง ศิริมงคล	ผบ.ร้อย 2	(สัมภาษณ์วันที่ 16 สิงหาคม 2544)
5) จ.ส.อ. สมพร ภูลา	ผบ.มว.1ร้อย.1	(สัมภาษณ์วันที่ 6 สิงหาคม 2544)
6) จ.ส.อ. นนท์ ปุญญานนท์	ผบ.มว.2ร้อย.1	(สัมภาษณ์วันที่ 27 สิงหาคม 2544)
7) จ.ส.อ. จรรย์ คุ่มไพบรี	ผบ.มว.1ร้อย.2	(สัมภาษณ์วันที่ 16 สิงหาคม 2544)
8) จ.ส.อ. กฤษฏี แก้วสา	ผบ.หมู่.1มว.2ร้อย.2	(สัมภาษณ์วันที่ 15 กันยายน 2544)

การสัมภาษณ์เชิงลึกอีกกลุ่มหนึ่งคือ กลุ่มเยาวชน ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เจาะลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่สอง คือ เยาวชนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ และเลิกเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในโครงการฯ รุ่นที่ 2-4 รุ่นละ 8-9 คน ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จำนวน 25 คน โดยทำการสัมภาษณ์เยาวชนในการฝึกอบรมวันสุดท้ายของโครงการฯ แต่ละรุ่น สำหรับเยาวชนในโครงการรุ่นที่ 2 ได้สัมภาษณ์ในช่วงระหว่างการฝึกอบรมโครงการรุ่นที่ 3-5 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ยาวชนกลับมาค่ายฝึกในฐานอาสาสมัคร พี่เลี้ยง และกลับมารายงานตัวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (Informal) โดยการใช้วิธีการตะล่อม (Probe) ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ ได้ร่วมการสนทนาพูดคุย ตลอดจนแสดงความคิดเห็นในประเด็นสำคัญต่าง ๆ อย่างเป็นกันเองตรงไปตรงมา ทั้งนี้จะได้สังเกตพฤติกรรมของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบกันไป เมื่อพิจารณาการกระทำทางแววตา น้ำเสียง ในระหว่างการสนทนาเพื่อเพิ่มความแม่นยำให้กับข้อมูลมากยิ่งขึ้น

2. การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participatory Observation) คือ ผู้วิจัยเข้าไปทำการสังเกตในภาคสนามทั้งในช่วงของโครงการฝึกอบรมฯ ณ ภาคที่ตั้ง บ้านฟ้าใส จ.นครปฐม และการฝึกภาคสนาม ณ สนามฝึกนักศึกษาวิชาทหารเขาชนไก่ จ.กาญจนบุรี โดยการสังเกตการณ์เป็นไปใน 2 ลักษณะคือ เป็นการสังเกตการณ์แบบเปิดเผย (Overt Non-Participatory Observation) กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นที่ทหารชุดฝึกในระดับหัวหน้าและรองหัวหน้าชุดฝึกตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ แต่สำหรับทหารชุดฝึกท่านอื่น ๆ และเยาวชนผู้เข้ารับการฝึก จะเป็นการสังเกตการณ์ในลักษณะปกปิด (Covert Non-Participatory Observation) ในระยะแรก โดยที่รับรู้ว่าผู้วิจัยเป็นเสมือนผู้มาเยี่ยมชมและให้กำลังใจในการฝึกอบรมตลอดโครงการ โดยมีการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ กับครูฝึกและเยาวชนผู้เข้ารับการฝึกอบรมบ้างเป็นบางครั้ง แล้วจึงแจ้งให้ทราบในภายหลังว่าผู้วิจัยเข้ามาเพื่อทำการวิจัย เพื่อมิให้เกิดปัญหาในเรื่องของข้อเท็จจริงที่จะได้รับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์เจาะลึกทหารชุดฝึก
2. แบบสัมภาษณ์เจาะลึกเยาวชนผู้เข้ารับการฝึกอบรม
3. แบบบันทึกภาคสนาม
4. เทปบันทึกเสียง
5. สมุดจดบันทึก

แนวคำถามการสัมภาษณ์เจาะลึกทหารชุดฝึก (In-depth Interview)

กลยุทธ์การสื่อสารของทหารในโครงการฝึกอบรมเพื่อฟื้นฟูเยาวชนผู้ติดยาเสพติด

แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยครั้งนี้แบ่งหมวดคำถามเป็น 5 หมวด ได้แก่

หมวดที่ 1 แนวคำถามเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปของทหารชุดฝึก

- ชื่อ - สกุล / ตำแหน่ง - ยศ
- การศึกษาขั้นสูงสุด
- บทบาท / หน้าที่ / ความรับผิดชอบโดยทั่วไป
- บทบาท / หน้าที่ / ความรับผิดชอบ ในการฝึกอบรมโครงการฯ
- ประสบการณ์ในการเป็นครูฝึก
- ความรู้ / ความเชี่ยวชาญ / ความสามารถพิเศษที่สามารถนำมาใช้ในการฝึกอบรม

หมวดที่ 2 แนวคำถามเกี่ยวกับโครงการฯ

- สาเหตุที่ทหารเข้ามาฝึกอบรมโครงการนี้
- ปรัชญาหรือกลยุทธ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมครั้งนี้
- การวางแผน / ประชุม / จัดเตรียมงานก่อนการฝึกอบรม
- ภาพรวมการดำเนินการฝึกอบรมของแต่ละวัน
- ทหารมีความรู้/ประสบการณ์ในเรื่องที่จะฝึกอบรมมากน้อยเพียงไร
- ทหารมีทัศนคติอย่างไรต่อเรื่อง/เนื้อหาที่จะฝึกอบรม
- ทหารมีการใช้ทักษะในการสื่อสารอย่างไรในการฝึกอบรม
- ทหารมีทัศนคติต่อเด็กผู้เข้าฝึกอบรมอย่างไร
- ทหารมีความคาดหวังอะไรจากเด็กผู้เข้าฝึกอบรม
- วิธีการฝึกอบรมที่ใช้ในโครงการนี้เคยใช้กับผู้ใดมาบ้างหรือไม่ ได้ผลอย่างไร
- เชื่อหรือไม่ว่าวิธีการฝึกอบรมนี้จะใช้ได้ผลกับกลุ่มเป้าหมาย

หมวดที่ 3 แนวคำถามเกี่ยวกับกระบวนการสื่อสารในการฝึกอบรม

- วิธีดำเนินการฝึกอบรมในแต่ละช่วง
- หลักการเลือกเนื้อหา และจัดลำดับขั้นตอนของเนื้อหาในการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม เป็นอย่างไร
- การวิเคราะห์ผู้เข้าฝึกอบรมก่อน และ ระหว่างการฝึกอบรมมีหลักการอย่างไร

หมวดที่ 4 แนวคำถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การสื่อสารของทหารชุดฝึกอบรมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

- กลยุทธ์การสื่อสารระหว่างบุคคลในการฝึกอบรม
- มีวิธีการอย่างไรในการสร้างความเป็นกันเองระหว่างทหารกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม
- มีวิธีการอย่างไรในการสร้างความน่าเชื่อถือ และความศรัทธาระหว่างทหารกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม
- ทหารใช้วิธีการอย่างไรในการสร้างความไว้วางใจและเชื่อมั่นในตัวผู้เข้ารับการฝึกอบรม
- ทหารใช้วิธีการอย่างไรเพื่อก่อให้เกิดพฤติกรรมตอบสนองของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
- กลยุทธ์การสื่อสารโดยใช้กระบวนการกลุ่มในการฝึกอบรม
- การสื่อสารโดยใช้กระบวนการกลุ่มทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรู้สึกพอใจหรือไม่อย่างไร

- การสื่อสารโดยใช้กระบวนการกลุ่มทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมการฝึกอบรมอย่างไร
- การสื่อสารโดยใช้กระบวนการกลุ่มทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันคิด ตัดสินใจและแก้ไขปัญหิต่าง ๆ หรือไม่ อย่างไร

หมวดที่ 5 แนวคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค ตลอดจนการแก้ไขปัญหิตาจากการสื่อสารของทหารชุดฝึกอบรมจากสถานการณ์ที่เป็นปัญหา

- ตามความรู้สึทักข์ของทหาร เด็กที่เข้าฝึกอบรมมีความพึงพอใจมากน้อยเพียงใด
- แผนการที่นำมาใช้ในการฝึกอบรมสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด
- อุปสรรคปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารในระหว่างการฝึกอบรมมีอะไรบ้าง

แนวคำถามการสัมภาษณ์เจาะลึกเขาวชนผู้เข้ารับการฝึก (In-depth Interview)

แนวคำถามการสัมภาษณ์เจาะลึกเขาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 6 หมวด ได้แก่

หมวดที่ 1 แนวคำถามเกี่ยวกับข้อมูลโดยทั่วไป

- ลักษณะทางประชากร
 - นามสมมติ
 - อายุ
 - การศึกษา
 - ภูมิลำเนา
- การใช้ยาเสพติด
 - ต้องโทษในคดีใด
 - ชนิดของยาเสพติดที่ใช้
 - ปริมาณของยาเสพติดที่ใช้
 - ระยะเวลาที่ใช้ยาเสพติด
 - สาเหตุที่ใช้ยาเสพติด
 - สภาพชีวิตระหว่างติดยาเสพติด

หมวดที่ 2 แนวคำถามเกี่ยวกับการเข้าอบรมในโครงการฝึกอบรมบำบัดฟื้นฟูฯ “เดือนเพ็ญพัฒนาเยาวชน”

- ก่อนการเข้าฝึกอบรม ผู้เข้าฝึกอบรมมีการรับรู้เกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมและทัศนคติต่อการฝึกอบรมอย่างไร
- ระหว่างการเข้าฝึกอบรม ผู้เข้าฝึกอบรมมีทัศนคติต่อการฝึกอบรมอย่างไร
- หลังการเข้าฝึกอบรม ผู้เข้าฝึกอบรมมีทัศนคติต่อการฝึกอบรมอย่างไร
- ผู้เข้าฝึกอบรมมีความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความร่วมมือในกิจกรรมฝึกอบรมอย่างไร ด้านไหนเป็นพิเศษ และสิ่งที่ไม่พึงพอใจหรือไม่ชอบมีอะไรบ้าง

หมวดที่ 3 แนวคำถามเกี่ยวกับทหารชุดฝึกอบรม(ครูฝึก วิทยากร และผู้ดูแล)ในการฝึกอบรม

- วันแรกที่เข้าฝึกอบรม มีความรู้สึก หรือทัศนคติต่อทหารชุดฝึกอย่างไร
- วันสุดท้ายที่เข้าฝึกอบรม มีความรู้สึก หรือทัศนคติต่อทหารชุดฝึกอย่างไร
- ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเชื่อถือ ศรัทธา และไว้วางใจทหารชุดฝึกเพียงใด เพราะอะไร
- ผู้เข้ารับการฝึกอบรมคิดว่าทหารชุดฝึกมีความรู้ในเรื่องที่นำมาฝึกอบรมมากน้อยเพียงใด สังเกตได้จากอะไร
- ผู้เข้ารับการฝึกอบรมคิดว่าทหารชุดฝึกมุ่งหวังให้เกิดผลอย่างไรแก่ผู้เข้ารับการฝึก

หมวดที่ 4 แนวคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาและวิธีการที่ฝึกอบรม

- ผู้เข้าฝึกอบรมจดจำเนื้อหาและวิธีการที่ได้รับการฝึกอบรมว่ามีเรื่องเกี่ยวกับอะไรบ้าง
- ผู้เข้าฝึกอบรมชอบ/ประทับใจเนื้อหาและวิธีการที่ได้รับการฝึกอบรมเรื่องใดและช่วงใดเป็นพิเศษ เพราะอะไร
- ผู้เข้าฝึกอบรมคิดว่ามีเนื้อหาหรือวิธีการใดที่ได้รับการฝึกอบรมแล้ว และถ้ามีโอกาสยังอยากจะทำหรือหาความรู้เพิ่มเติมอีก
- ผู้เข้าฝึกอบรมคิดว่ามีเนื้อหาหรือวิธีการใดในการฝึกอบรมที่ไม่เหมาะสม เพราะเหตุใด
- ผู้เข้าฝึกอบรมคิดว่าการฝึกครั้งนี้มีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด

หมวดที่ 5 แนวคำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการเลิกข้องเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

● ก่อนเข้าฝึกอบรมผู้เข้าฝึกอบรมมีทัศนคติต่อการเลิกข้องเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างไร

- ทางด้านความรู้สึกที่มีต่อการเลิกข้องเกี่ยวกับยาเสพติด
- ทางด้านความคิดที่มีต่อการเลิกข้องเกี่ยวกับยาเสพติด
- ทางด้านพฤติกรรมที่มีต่อการเลิกข้องเกี่ยวกับยาเสพติด

● หลังเข้าฝึกอบรมผู้เข้าฝึกอบรมมีทัศนคติต่อการเลิกชั่งเกี่ยวกับยาเสพติด
อย่างไร

- ทางด้านความรู้สึกที่มีต่อการเลิกชั่งเกี่ยวกับยาเสพติด
- ทางด้านความคิดที่มีต่อการเลิกชั่งเกี่ยวกับยาเสพติด
- ทางด้านพฤติกรรมที่มีต่อการเลิกชั่งเกี่ยวกับยาเสพติด

หมวดที่ 6 สาเหตุที่ตัดสินใจเลิกชั่งเกี่ยวกับยาเสพติดในครั้งนี้

- ผู้เข้าฝึกอบรมคิดว่าตนเองเกิดการตัดสินใจเลิกชั่งเกี่ยวกับยาเสพติดจากการฝึก
อบรมในครั้งนี้ด้วยเหตุผลใดเป็นสำคัญ
- เนื้อหาและวิธีการใดในการฝึกอบรมที่คิดว่ามีผลต่อการตัดสินใจเลิกชั่งเกี่ยวกับ
ยาเสพติดในครั้งนี้
- ผู้เข้าฝึกอบรมคิดว่าสามารถเลิกชั่งเกี่ยวกับยาเสพติดได้เด็ดขาดหรือไม่ หากต้อง
กลับไปอยู่ในสภาพแวดล้อมเดิมจะหวนกลับไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอีกหรือไม่
- ผู้เข้าฝึกอบรมมีความตั้งใจในการดำเนินชีวิตในอนาคตอย่างไรต่อไป เมื่อได้รับการ
พิพากษาปล่อยจากศาล

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ อาศัยวิธีการตรวจสอบความแม่นยำ ความเชื่อถือได้และความ
ครบถ้วนของข้อมูลเพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยผู้วิจัยจะใช้วิธีการตรวจสอบ
หลายวิธีด้วยกัน คือ

1. แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย ได้ผ่านการตรวจสอบแนวทางการสัมภาษณ์ตลอดจนข้อ
คำถามจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาถึงความครอบคลุมของคำถาม การสื่อความหมายใน
ประเด็นคำถามให้ตรงกับวัตถุประสงค์ในการวิจัยมากที่สุดตลอดกระบวนการวิจัย

2. การศึกษาค้นคว้าข้อมูลโครงการจากเอกสารต่าง ๆ และการสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่ม
เป้าหมายทั้ง 2 ฝ่าย คือ ทหารชุดฝึกอบรม และเยาวชนผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบ
ข้อมูลซึ่งกันและกันจากกลุ่มตัวอย่าง (Double Check) และพิจารณาว่าข้อมูลที่ได้รับนั้นถูกต้อง
ตรงกัน และสอดคล้องกันอย่างไร เพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับมีความน่าเชื่อถือ รวมถึงใช้วิธีการ
สังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมในระหว่างการฝึกอบรมของทหาร ควบคู่ไปในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล เพื่อเพิ่มความเชื่อถือให้มากที่สุด

3. หลังจากการเข้าไปสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง ผู้วิจัยได้ทำการบันทึก
ภาคสนาม (Field Note) และจัดแยกหมวดหมู่ประเภทข้อมูลแบบคร่าว ๆ เพื่อได้ทราบถึงข้อมูลที่
ขาดหาย และยังต้องทำการเก็บรวบรวมให้ได้ในคราวต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมหลายรูปแบบทั้งข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึก และข้อมูลจากการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม ซึ่งข้อมูลทั้งหมดเป็นการเก็บรวบรวมเชิงคุณภาพ ไม่สามารถแจกแจงนับได้ จึงต้องทำการสรุปในแต่ละประเด็นที่ศึกษา แล้วจึงทำการวิเคราะห์สรุปรวมโดยการนำข้อมูลสาระสำคัญของแต่ละประเด็นแล้วมาพิจารณาและตีความหมายของข้อมูลเพื่อนำไปสู่การสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Inductive Method) คือการสรุปโดยไม่มีการสร้างสมมติฐานไว้ก่อน แต่ใช้ผลที่ได้หาข้อสรุปเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถแจกแจงขั้นตอนการวิเคราะห์ตามลำดับได้ดังนี้

1. จากข้อมูลที่ได้มานำมาพิจารณาว่าเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีที่มีอยู่หรือไม่อย่างไร
2. ตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาว่าครบถ้วนพอที่จะตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้หรือไม่
3. ทำดัชนี โดยวิธี Taxonomy Analysis คือนำข้อมูลที่ได้มาทำเป็นดัชนี โดยการเอามาจัดกลุ่มว่าดัชนีกลุ่มใดที่เป็นดัชนีเกี่ยวกับ “กลยุทธ์การสื่อสาร” “กระบวนการสื่อสาร” และ “จิตวิทยาการสื่อสาร”
4. สร้างข้อสรุปชั่วคราวโดยนำทฤษฎี และแนวคิดมาเชื่อมโยงกับข้อมูลที่จัดกลุ่มแล้ว เพื่อแสดงให้เห็นถึงการพิสูจน์ข้อค้นพบเบื้องต้นว่าเป็นไปตามทฤษฎีหรือไม่อย่างไร
5. เชื่อมโยงข้อมูลให้สมบูรณ์ และพิจารณาอีกครั้งว่าข้อสรุปที่ได้สามารถตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้หรือไม่

การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Analysis Description) เพื่อชี้ให้เห็นถึงลักษณะของกลยุทธ์การสื่อสาร และจิตวิทยาการสื่อสารของทหารในการฝึกอบรบ เพื่อฟื้นฟูเยาวชนผู้ติดยาเสพติด โดยนำเสนอข้อมูลใน 2 ประเด็นหลัก ๆ ได้แก่

1. นำเสนอเกี่ยวกับกลยุทธ์การสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วยเทคนิคและกลวิธีต่าง ๆ ที่ทหารชุดฝึกใช้ในการสื่อสารเพื่อฟื้นฟูเยาวชนผู้เข้ารับการฝึกอบรบ โดยนำเสนอถึงหลักการสื่อสารทั่วไป รวมถึงยุทธวิธีและกิจกรรมอื่น ๆ ที่ใช้ในการฝึกอบรบ
2. นำเสนอลักษณะของกระบวนการสื่อสารที่ทหารใช้ในโครงการฯ โดยเน้นการนำเสนอในเรื่องของจิตวิทยาการสื่อสารที่ถูกนำมาใช้ในกระบวนการสื่อสาร รวมถึงการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร การเตรียมความพร้อมก่อนทำการฝึกอบรบ หลักการเลือกเนื้อหา รูปแบบการสื่อสาร และข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับสาร